

Popište specifika uzavírání licenčních smluv na počítačové programy v elektronické formě.

Rozvojem informačních technologií je upozaděno klasické uzavírání smluv, kdy kupující vyslovil svůj souhlas se zněním smlouvy či propiskou podepsal smlouvu vytištěnou na papíře. Vznikla tedy potřeba najít nové relevantní cesty, jak uživatele seznámit s obsahem smlouvy a získat od něj souhlas. Za dobu své existence elektronické smlouvy, známé také jako elektronické kontrakty, prošly vývojem. Na začátek tu ještě můžeme připomenout „předelektronickou“ smlouvu na počítačový program a to shrink-wrap smlouvu. Tato smlouva se užívala v dobách, kdy bylo běžné kupovat software v kamenných prodejnách ve formě krabice ukrývající přenosové medium, například DVD nebo CD. Otevřením krabice nebo užitím programu kupující-uživatel vyjádřil svůj souhlas s podmínkami.

V dnešní době, tedy v době cloudových řešení a internetových obchodů, kdy již není třeba chodit pro „krabicový software“ do kamenného obchodu, se používají click-wrap a browse-wrap smlouvy. Tyto smlouvy jsou již čistě elektronické.

Se smlouvou Click-wrap se setkáváme při instalaci softwaru. Jak již název napovídá, souhlas s podmínkami potvrzujeme kliknutím na tlačítko (např. accept). Ještě se v životě můžeme setkat s click-trough smlouvami, kdy smlouva může být rozdělena na několik bloků, kterými je třeba se proklikat. V praxi je pro click-wrap specifické panel s tlačítkem pro souhlas, event. pro nesouhlas a znění smlouvy nebo alespoň odkaz, kde si obsah smlouvy lze prostudovat. Zde ovšem vzniká problém, že ne vždy je obsah relevantní, tedy z právního pohledu správně. Dalším negativním specifikem click-wrap smlouvy může být prezentace textu smlouvy, například situace kdy se kupující musí k textu smlouvy proklikat přes několik URL odkazů. Jiným příkladem negativa je vysazení určitých bodů smlouvy miniaturním, sotva čitelným písmem. Problém může nastat i se samotným potvrzovacím tlačítkem, kde namísto „accept“ může být „continue“, kde uživatel očekává pokračování prezentace podmínek, ale kliknutím na „continue“ dává souhlas se zněním smlouvy. Taková smlouva může být právě označena za neplatnou, pokud soud shledá smlouvu jako nesrozumitelnou. Soudy obecně řeší otázku srozumitelnosti. Pokud nastane situace, kdy kupující-uživatel bude tvrdit, že na příslušném panelu nebyly zobrazeny podmínky a jen odkaz, soud rozhodne ve prospěch prodávajícího. Uživatel měl funkční připojení k internetu a tedy i možnost si podmínky přečíst. Avšak neexistuje povinnost si podmínky přečíst, neboť neznalost neomlouvá. V tom to případě soud přihlíží k existující dostupnosti podmínek.

Dalším typem je elektronických smluv browse-wrap smlouva. Volný český překlad by zněl jako „uzavřít prohlížením“. V praxi to znamená, že webový portál na některé z podstránek obsahuje podmínky, avšak není zde zastoupeno tlačítko „accept“. V případě browse-wrap smlouvy souhlas vyjadřujeme svou aktivitou na stránkách, například stahování nebo nahrání souboru či spuštění videa. Při řešení soudních sporů se přihlíží k vlastnostem stránek, zda uživatel měl možnost se seznámit se zněním smlouvy, či byl na ně upozorněn, resp. nějak aktivně využíval službu. V odborných kruzích existuje i názor na neplatnost browse-wrap smluv z důvodů nedostatečné srozumitelnosti.

Společným specifikem všech těchto smluv je fakt, že se jedná smlouvy adhezni. Což znamená, že veškeré podmínky prodeje a provozu služeb navrhuje prodejce. Kupující jen dává souhlas s uvedenými podmínkami.